

BANKSY ENNEN BANKSYÄ

Banksy otti vaikutteita situationismista, toukokuun 1968 opiskelijaliikhdinnästä ja New Yorkissa 1970- ja 80-luvulla toimineilta graffitiwraittereilta. Nämä visuaalista protestia hyödyntävät, tekoihin yllyttävät liikkeet, joissa sanat ja kuva sulautuivat toisiinsa, edustivat suoraviivaista ilmaisutapaa ja aatteellista "hengenheimolaisuutta".

Situationismi oli 1950- ja 60-luvulla vaikuttanut liike, jonka juuret olivat marxismissa, anarkismissa ja 1900-luvun avantgardessa. Banksy omaksui situationisteilta kokeilevan asenteen ja urbaanin todellisuuden tarkkailun. Situationistien peruja ovat myös teoria "psykomaantieteestä", jonka mukaan taiteilija toimii alueellisesti ja performatiivisesti, ja ennen kaikkea ajatus nurinkääntämisestä (*détournement*). Nurinkääntämisessä plagioidaan toista teosta, mutta alkuperäisen teoksen lähde ja merkitys keikautetaan ylösalaisin ja luodaan näin uusi teos usein käyttämällä sarjakuvan keinoja ja korvaamalla teksti situationistisilla iskulauseilla. Banksy kannattaa myös situationististen teorioiden perusajatuksiin kuuluvaa tekijänoikeuksien vastustamista, jonka katsotaan taistelevan yksityisomistusta, joskin aineetonta, vastaan.

BANKSY FÖRE BANKSY

För Banksy var situationismen, protesterna i maj 1968 och New York -gruppen the writers på 1970- och 80-talet, rörelsen som genom en visuell form av protest som kombinerade ord och bilder och där det fanns en uppmaning till handling representerade hänvisningar till särskilda uttrycksmedel och "elektiva affiniteter".

Banksy delar med den situationistiska rörelsen på 1950-talet och 60-talet, som hade sina rötter i marxismen, anarkismen och nittonhundratalets konstnärliga avantgarde, den experimentella attityden, uppmärksammandet av de urbana realiteterna, den "psyko-geografiska" teorin enligt vilken utrymmet för konstnärens handlande är territoriet, den performativa aspekten, men framför allt fenomenet *détournement* (avledande, omkastning); med andra ord det plagierande i vilket både originalets källa och mening blir omvända i syfte att skapa ett nytt verk, för vilket man ofta använder seriebilder där man ersätter orden i pratbubblorna med situationistiska slagord. Men inte bara det. Banksy lånar ett av axiomen i situationistteorierna, anti-upphovsrätten, som ses som kampen mot en form av privat, om än intellektuell, egendom.

BANKSY BEFORE BANKSY

To Banksy, Situationism, the protests in May 1968, and the New York writers of the 1970s and 80s were the movements that, through a visual form of protest in which words and images merged and which contained a call to action, represented explicit references to certain means of expression and "elective affinities".

Banksy shares with the Situationist Movement of the 1950s and 60s, which was rooted in Marxism, anarchism, and the twentieth-century artistic avant-gardes, an experimental attitude, an attention towards urban realities, the theory of "psycho-geography" according to which the space for the artist's action is the territory, the performative aspect, but above all the *détournement*; in other words, the plagiarism in which both the source and meaning of the original work are subverted in order to create a new work, one for which comics are often used, replacing words with Situationist slogans. But not just that. Banksy borrows one of the axioms of the Situationist theories, the anti-copyright, seen as a struggle against a form of private, albeit intellectual, property.

